

Megvehetjük a korcsolyát... Víz, sár, sás

Baktó

Idestova négy éve indult az akció. Téglajegyekkel. Társadalmi összefogásra épülő beruházásként. Talán kicsit rosszkor.

Rosszkor, mert már egyéni, családi gazdasági helyzetünkkel voltunk elfoglalva. Társadalmilag csak a morgásból fogtunk össze: hol a begéret jégpálya?

Nos — aki nem hiszi, járjon utána — innen, az idei 26. hét első napjától úgy látszik, a télen már használhatjuk. Az általunk „beleadott” anyagiak elenyésző százaléka ellenére.

A hőérzékelők megérkezésének pillanatában (öt darab kell belőlük, április 30-ig kellett volna „befutniuk”) felkerülhet a pályára a hűtő-

beton. A mintegy 25 kilométer hosszú hűtővezeték kiállta a nyomáspróbát, tehát semmi akadálya nincs a téli nyitáshoz. Persze, ha bízunk a hőérzékelőkben. Az elkészülés végső határideje jövő augusztus, de ebben már olyan munkálatok is benne foglaltatnak, amik nem feltételei az üzemelésnek. A déli lelató alatt helyezkedik el ugyanis a hűtőgépház, így ha az északi lelató nem készül el, nem baj, büfé nélkül lehet korizni, csak hűtés nélkül volna nehéz. Pillanatnyilag a lelató támfalait építik, a hatalmas betonpilonokon folyik a munka. Összesen 16 darab tartja majd a szerkezetet. Mintegy négyezer köbméter homokkal töltik föl a pályát környékét.

A külső hűtővezeték is bent van már, a hűtőbeton — szakértők mondták — világmódszeresen készül. Vörös János építészvezető szerint tökéletesen tartják a határidőt.

A későbbi fejlesztésekre a kivitelezés legelső fázisától gondoltak: a majdani tetőszerkezetek alapjai, a szigetelések és egyéb bontás nélkül valósíthatók meg. Ha egyszer mégis kerül pénz az eredeti „jégkomplexumhoz”, csak tovább kell majd építeni, nem előről kezdeni.

Az optimistábbak vásárolhatnak korcsolyát. Azért vonjuk le a tanulságot: vigyázni kell mostanában a közadakozásra számító beruházásokkal.

Regős Éva

Baktó. Nevét az 1500-as évek derekán a környékén élt Bak családtól származtatják. Ahol ma házak vannak, hajdan gyümölcsös volt. Az Algyői út, a körtöltés és a vasúti töltés határolja. Állandó lakóinak száma 1592. Boltja, orvosi rendelője nincs. Nyilvános telefon is hiányzik még. A területeken egyetlen presszó, és a nemrég nyitott műszaki böngezsde képviseli a kereskedelmet. A hét végi kerteket 1972-ben kezdtek osztani. Számuk ma 892. Baktó része a csupán köznyelvben használt Oncsatelep, ami nem más, mint az 1940-ben létesített Országos Népi és Családvédelmi Alap rövidítése. Itt — de más telepeken is — 1941-ben ennek az alapnak a támogatásával hosszú lejáratú hitellel építettek házakat. Töltés védte Szegedet az árvíz ellen. Ez — Hosszútöltés vagy Sárpatöltés — még imitt-amott megtalálható. A Szilléri sugárút végétől a Fehér-tóig húzóda gátat az 1765-ös árvíz után emelte Dugonics András.

A Ladvánszky utcán át, a Bika-tó partján sétálva hallgattam a csöndet, mikor valamilyen „karmester” beintésére békakoncert kezdődött. A kiserdőben rigók, általában ismeretlen madarak feleltek egymásnak. Feléledt a tó, az erdő. Él a víz, tiszta, sértetlennek tűnik a természet. A körtöltés lábánál a zöld fák között fehéren virít a Tarján IV. számú iskola kezelésében levő Nap-sugár tábort. Eppen egy hete adták át az 1805 ember közel 9 ezer órás társadalmi munkájával bővített épületet, ahol egyszerre 500 diák tud pihenni, tanulni, játszani.

Innen vezet a Pihenő utca Oncsatelepre. Ezen vezettek a városba az Irma-majori ivóvizet, s itt hagyták a hatalmas betonlapokból készített szervizutat.

— Nehéz volt megszerezni, de végül mégis sikerült. Úgy hallottam, a tanács sokat segített ebben — mondja Kondász György a 14. szám alatt.

— Nincs járda az Önök oldalán — jegyzem meg.

— Ne legyünk telhetetlenek, bár nagyon kellene. Tudomásom szerint azt is kapunk. Persze mi, a lakók rakjuk le, s ha kell, anyagi áldozatokat is vállalunk.

— Mit tud a gázról?

— Semmit. Arról sajnos nincs szó, pedig mi is bak-tóiak vagyunk.

— Oslakó?

— Nem. Két éve költöztünk ide az „Északiból”. Itt hűvös van. A csönd és a kert megfizethetetlen. A beonúttal pedig a városhoz kapcsolódtak bennünket.

A fiatalember a vizet és a szeszes központi fűtést maga vezette be, a kitűnően be-

rendezett szobák az ő és felesége izlését dicsérik.

A szomszédban lakik Nemes Ferencné. Tíz éve került ide, szereti a két utcából álló közösség, hiszen utcabizalmának választották. Nyugdíjas, van ideje ügyintézni. Neki is, mint a többieknek a járdalap a fő gondja. Szabad idejét a telep történetének kutatásával tölti.

— Ez kérem előbb Ladvánszky utca felé volt. Oka van ennek. Ide a szegény emberek kezdtek betelepülni, építeni sárba, lapba, mocsárba. Innen a neve — magyarázza vendéglátóm. Egyik versében így fogalmaz: „Szeged közelében kis domb van, víz, sár közepében. Szegény ember oda rakja fészket, / Sásból, szalmából, mint a fecske, / Itt a telek nem kerültek pénzbe”.

Íme a mai népköltészet darabja.

— Hányan élnek a tóparton innen?

— Úgy 120-150-en. Tudja, mi kellene? Nyilvános telefon, mert sok az öreg, a kései segítség miatt sokukat elvitte már az infarktus, aztán jó lenne, ha az a buszos ABC hetente ide is bekanyarodna egyszer-kétszer. Miért vagyunk mostohák?

Alkotmány utca 88., Kocsis Attiláné tanácsos. A rekkenő hőségben is készséges a közügyekért.

— Itt a Ladvánszky utca sarkán áll már a telefonfülke, de higgye el, nem vagyunk telhetetlenek, kellene másik is, a telep végére. Gond a csatorna. Az emésztők a magas talajvíz miatt nem szikkasztanak. Most talán tervezik, így legalább van remény. A gázhálózat 60 százalékos, de építik folyamatosan, közös hozzájárulással.

— Panaszkodok még: 28 családnak nincs vezetékes ivóvíze, ahol van, arra gyánakunk, hogy fertőzött, csakúgy, mint a talaj, de nincs rá pénzünk, hogy megvizsgáltsuk... Jót is monddok: hamarosan hozzák a betonlapokat. A lakók rakják le, s úgy szeretnék, ha minden utcában legalább az egyik oldalra jutna. A mozgó ABC! Errefelé is eljárhatna! Újra panasz: szörnyű veszély forrása az Algyői úti gyalogos átkelő. Mivel nincs iskolánk, így Petőfitelepre járnak a gyerekek, ők pedig szertelenek. Sokat segítene egy sebességkorlátozó tábla, záróvonal és az előzés megtiltása. — A tanácsos tag tömör nyilatkozata ez a közérdekűekért.

Akik panasszal vagy ötlettel keresik, szerdánként délután 3-tól 5-ig megtalálják az Acél utcai pártházban.

A Lugas presszó Baktó díszes, s egyben egyetlen szórakozóhelye. A gazda, Csontos Ferenc tavaly júniusban nyitotta dekoratív, tiszta, kényelmes eszpresszóját. Kellemes átsétálni a parkosított udvaron. Bent színes tv, és udvarias kiszolgálás fogad. Gyerekeknek ötféle fagyit kínálnak, felnőtteknek „méretesre” hűtött itálokat, süteményeket.

Az út másik oldalán a konkurencia, a „Tyúkász”.

— Tényleg konkurencia?

— Igen. Nekem alig szállítanak például sört, s az a vendéglő negyedostályú. Nem akarom magam sajnálatni, de fagyaltból nehezen jön össze még az adóra való is — mondja a tulaj.

Az is gond, hogy alig van átmenő forgalom, pedig a saját telkéből szakított ki autóparkolót is. Picit rossz helyre sikeredett a Lugas, majd egyszer a Baktói sor és a 47-es út szélesítésével tovább zsurorodik a telek.

Ez hát ma Baktó. Gyűlönek itt az emberek gyönyörűen épült házaiban. Akad még jó hír: talán megoldódik Tarjánból a gyalogos átkelés a kertvárosba. A vilamos végállomásánál levő lépcső tükörképet építik meg a körtöltés túlsó felén.

Ács S. Sándor

Palméről, svéd szemmel

Lázadóhól miniszterelnök

Mint arról lapunkban beszámoltunk, ösztöndíjasként egy svéd újságíró ismerkedik mostanság lapunk munkájával, a város néhány intézményével. *Lars-Erik Sommarmyrt*, az Östersund-Posten munkatársát bemutatandó, az alábbiakban adjuk közre kollégánk egyik — minden bizonnyal nekünk sem érdektelen — írását.

Február 25-e volt és mínusz 23 fok. Svég városában két kollégámmal álldogáltunk a hidegben, vacogva, várakozva egy helikopterre. Fényképezőgéppel és jegyzetfüzetekkel felszerelve, valahol fön, a svéd hegylegtetején — Olof Palmét vártuk.

A jelzett időpont után vagy félórával hallottuk csak meg a levegőből a gépzúgást, a helikopter landolt és a miniszterelnök máris üdvözölt bennünket. Egyszerű téli sapkát, dzsekit, eléggé viseltes nadrágot hordott — mindennek tünt, csak éppen politikusként nem.

— Kicsit késtem, ne haragudjatok, fiúk! — fordult hozzánk azonnal. — Fáztatok?

Rövidesen gyűlésre ment, az idegenforgalom szakemberei szervezték. Nézegettem őt közben. Figyelt, egyetlen pillanatra se látszott közömbösnek — mint rendesen, mindent tudni akart e területtal kapcsolatban is. Nem mondhatom, hogy nagyon hosszú időt töltöttem vele együtt, hiszen máris indult tovább, ezúttal már autón, kis, kanyargós, eldugott hegyi utakon, a vagy 130 kilométerre levő úticél felé. Évente kétszer tett hivatalos országjáró körutat, ám valójában mindig mindenhol jóval többet akart látni. A hegyekben találkozni a faipar illetékeseivel, beszélni az éppen válságban lévő iparágak vezetőivel — figyelt, figyelt, hallgatta őket; nemcsak az igazgatókat, hanem a munkásokat és a tinédzsereket, a háziasszonyokat és a kisgyerekeket is. Ez volt a tipikus, az igazi, palméi magatartás. Úgy vettem észre, mindig volt ideje mindenkire. Időt tudott szakítani magának kormányfői teendők és magánéleti elfoglaltságok közepe is, hogy találkozzon tiltakozók delegációival és gondban lévő közösségek képviselőivel, munkásokkal és értelmiségiekkel, paraszttal és diákokkal.

Olof Palme legelső megjelenését könyvének címe ez volt: *Meghallgatni a tömegeket*. Azt hiszem, a világon nagyon kevés miniszterelnök élte át olyan mélyen ezt a könyvcímet, mint ő. Svédországban köztudott, hogy öreg vidéki hölgyek, a nagyváros bajaival küszködő fiatal fiúk, cserzett arcú bányászok és könnyen elszomorodó kö-

Olof Palme három nappal halála előtt, Svég város polgármesterével.

zépkorú hölgyek egyaránt Palménak írtak, ha úgy érezték: valamilyen nagyobb segítségére van szükség. Intézmény volt egyszemélyben. Ilyen minőségben ígyszerített válaszolni minden levélre, mindenkinek...

Három nappal ama bizonyos február 25-i találkozás után, három nappal az követően, hogy ott a hegytetőn beszélt velünk — a gyilkos golyó áldozatául esett. Hogy az a golyó egy örült vagy egy politikai indítékú gyilkoló bérenc fegyveréből származott-e — még ma, 120-nál is több nappal halála után sem tudja senki. Mi, svéddek a mai napig nehezen értjük meg: egyáltalán, valóban lehetett ellensége? Neki? Hogy milyen ember volt? Nekem a békegalambot meg a harciasan küzdő oroszlánt egyaránt eszembe juttatta mindig. Nagypolgári milióban született és nőtt fel, apja jobboldali politikus volt, de a fiatal Olof a szociáldemokrata munkásmozgalomba sodródott, s politikai nézetei akkoriban szilárdultak meg, amikor az Egyesült Államok több college-ában tanult. Ahol látta a szociális feszültségeket, feketék és fehérek, gazdagok és szegények között — és lázadó lett. Bizonyos szempontból az maradt egész életében, érett fejjel, higgadtanban is. Éles nyelve és ragyogó intellektusa miatt a svéd parlament talán egyszerre leggyűlöltebb és legszívesebben személységének számított, nem mindennapi karakteréből adódó stílusa miatt polgári politikai ellenfeleivel szemben nemegyszer cinikusnak is tűnt, mint többször megírták róla. Holott tulajdonképpen csak arról volt szó; nem akadt az országban vele azonos fajsúlyú, hozzá hasonló karizmatikus képességekkel rendelkező ellenfele. Ezért vette körül tisztelet még legelsőszórából is — hiszen rendkívüli egyéniségének hatása alól senki sem volt képes igazán kivonni magát.

Mennyire volt nagy állam-

férfi, jelentős békepolitikus, nagy ember — mi svéddek, talán nem is tudjuk igazán megítélni. Csak most, hónapokkal halála után kezdjük megérteni és megérezni, igazából kit, mi mindent is veszítettünk el vele. Van egy svéd vers, valahogyan így hangzik: „ha nem adsz rózsákat, mikor éltem, ne adj halálokat utánam”.

A temetésére több mint száz országból érkeztek államférfiak. A valamikori lázadó, a mindig a barikád első vonalában küzdő ember 55 évet élt. Milliós rózsat kapott életében — de még halála után is.

Lars-Erik Sommarmyr

Nehéz a postástáska

Mindent ráfoghathatunk a Magyar Postára, csak éppen azt nem, hogy kapitalista módon dolgozik. Nem hajtja a látványos hasznót, s embereit sem sanyargatja gonosz tőkés módjára. Viszi, hozza a híreket, s ellát bennünket bélyegekkel, képeslapokkal. Berkeit házi szóhasználatlalt különbözteti. Osztályozza hivatalait, s a maga módján címkézi. Az elkülönülés sajátosságaként az ötödosztályú értékeseknek titulálja az elsőnél. A népesebb falvak postahivatalai például a negyedosztályúak táborába sorolódnak. A napokban e megtisztelő rangot viselő hivatalok vezetői tanácskoztak Kisteleken, s ott derült ki, hogy ha minden cég úgy vigyázná az állam pénzét, mint a posta, mi adhatnánk kölcsön milliókat a bankoknak, és nem fordítva. Aprólékasan könyvelik a kisablakokhoz érkező, s az onnan távozó forintokat, hogy nyomban nyakon csiphessék, ha valaki szándékkal kívánna megbontani a bevétel és a kiadás egyenlőségét.

A mindennapos helytállás nagyobb örömei és apró gondjai sorolása közben a postai napszámok serege igencsak berzenkedett a rájuk zúduló „előírásuhatagától”. Formálisnak, haszontalannak vélték azokat, s számuk csökkentését javasolták. A fővárosból érkező fő ember csendet erőltetett szabály-

zatot védő válaszaival, így hiába reménykedett másfél napon át a három megyéből érkező postameszterhad, hogy a többszörösen megtapasztalt észrevétel szabályi formáidok majd. Természetesen, nem szegte kedvüket az elutasító válasz, mert előtte már kicserélték véleményüket a hivatali munkáról, s körülbelül erre számítottak.

Kicsendült még, hogy igen csak nehéz lenne a postástáska, ha vállalkozna ember, aki cipelné. Köztudott, hogy a postás munkáért nem állják a sort az emberek, s maholnap már arra bízzák az üzemetközvetítést a posta és ügyfelei között, aki éppen arra jár. Mindamelllett levelezési kedvünk, hírvágyunk kiapadhatatlan, hiszen milliókban számolják az évente átadott üzenetet, tonnákban mérjük a ládákba dugdosott újságokat. Ennek okán a szegedi postaigazgatóság három megyét egybeölelő területén 12-tizenegy millió kilométer futást a postakocsik. Fölvetődött, hogy a tanyasorok közt döcögő postásautók jobban nyelik a benzint, mint a kövezett úton száguldó társai, s az üzemanyagnormák nem egészen igazodnak ehhez. Részletes tájékoztatás közben ajánlották a mai postamesztereknek, hogy sürűben kövessék nyomom az úttalan utakon bókászó postásautókat, ne-

hogy illetéktelen célokra is használódjanak. Meg is tennék szívesen, mondta egyikük, csak a hivatali kerékpár nem a legalkalmasabb jármű a rajtaütésre!

Nincs olyan ember e honban, kinek a telefonról ne volna véleménye. A hivatalvezetők tanácskozásán hallottak úgy summázhatók, hogy pillanatnyilag még a reménye sincs meg az „ázsiai állapot” megszüntetésének. Közszájon forog, hogy több mint 12 milliárd forint az évi veszteség az elmaradt telefonhívások miatt, de 300 milliárd forint kellene, hogy utólráhesse magát a posta. Ez idő tájt mindössze 20 milliárd forint körüli összeget költhetnek a telefonszerelők, s így az európai színvonal még vár magára. Nem is ábrándoztak erről a kisteleki postásértekezlet résztvevői, a végén már beérték volna azzal, ha fölemelnék a kerékpár-karbantartás évi díját. Hiszen a pedál taposó tászkacipelők állandó panaszra, hogy a szolgálati biciklik drágák és hamar fölmondják a szolgálatot. A zsírozásért, olajozásért utalható pénz — tapasztalatuk szerint — már hírül sem ér annyit, mint mikor a szabályzatba foglalták. Az észrevétel elgondolkodtató, mert a posta nem sokára új szolgáltatással lép meg bennünket. Hangos levelet — kazettára rögzített szöveget — továbbít majd a címzetté.

Csekélyke súllyal terhelve a degeszre tömött postástáskát...

Majoros Tibor